

یادداشت

تحول بازار سرمایه با صندوق‌های بازنشستگی تکمیلی

رضا درخشان‌فر

کارشناس بازار سرمایه

در سال ۱۳۹۹ که ریزش بازار سرمایه رخ داد، به واسطه عدم تنوع ابزارهای مالی کافی در این بازار و ورود هیجانی سرمایه‌های بزرگ، مردم به جای آنکه از انواع ابزارهای سرمایه‌گذاری غیرمستقیم استفاده کنند، هیجانی رفتار کردند. در آن مقطع، پول بسیار زیادی وارد بازار شد و عده‌ای فرصت‌طلب هم در فضای مجازی اقدام به سیگنال‌دهی کردند و تحت تأثیر همین فضای هیجانی، عده‌ای از مردم به دام سفته‌بازان افتادند. اما تجربه سال ۹۹ درس عبرتی برای نهادهای ارائه‌دهنده خدمات در بازار سرمایه و همین‌طور مخاطبان و علاقمندان به سرمایه‌گذاری در این بازار شد تا ابزارهای سرمایه‌گذاری غیرمستقیم در این بازار توسعه و سرمایه‌گذاری غیرمستقیم رواج یابد. در چنین شرایطی، خلافت بیشتری روی ابزارهای سرمایه‌گذاری غیرمستقیم و صندوق‌های سرمایه‌گذاری صورت گرفت تا مدیریت ریسک بیشتری حاصل شود. با اقدامات صورت گرفته در این دو سال، در این مقطع به راحتی می‌توان مردم را تشویق کرد با استفاده از ابزارهای غیرمستقیم، اقدام به سرمایه‌گذاری در بازار اوراق بهادار کنند. از جمله ابزارهای خلافتی‌ای که در دو سال اخیر در بازار سرمایه ما ارائه شده می‌توان به صندوق‌های اهرمی، صندوق‌های بخشی، انواع صندوق‌های سهامی و مختلط با استراتژی‌های نوین، توسعه بازار مشتقه که خود موجب غنای صندوق‌ها و منجر به افزایش عمق تحلیل در این بازار شد، اشاره کرد. همه این اتفاقات در دو سال گذشته باعث شد بازار سرمایه از ثبات بیشتری نسبت به شرایط سال ۹۹ برخوردار باشد. نهادهای خدمات‌دهنده در بازار سرمایه نیز ابزارهای جدیدی در دست توسعه دارند و امیدواریم با کمک سازمان بورس شاهد توسعه هر چه بیشتر این ابزارها باشیم.

از جمله ابزارهای جدیدی که می‌تواند سبب تحول بازار سرمایه نیز شود، صندوق‌های بازنشستگی تکمیلی است. این صندوق‌ها می‌توانند پول جدید وارد بازار سرمایه کنند و آینه‌ساز کارکنان شرکت‌ها و نهادهای سازمان‌ها باشند. این صندوق‌ها قطعاً کمک شایانی به توسعه و غنای بازار سرمایه خواهند کرد و همه نهادهای مالی مترصد آن هستند که صلاحیت راه‌اندازی این صندوق‌ها را داشته باشند. این در حالی است که تمامی شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات در بازار سرمایه امیدوارند با تنوع بخشی به ابزارها، بتوانند شاهد رشد بازار سرمایه و نیز آینده بهتر برای همه اقشار جامعه باشند. به رغم رشد کمی و کیفی در بازار سرمایه، هنوز بخش قابل توجهی از مردم آشنایی کافی با این بازار ندارند و به طور سنتی اقدام به خرید ملک، خودرو، طلا و ارز برای به منظور سرمایه‌گذاری می‌کنند؛ حال آنکه در بازار سرمایه حدود ۸۰۰ شرکت بزرگ تولیدی و بنگاه اقتصادی و تعداد قابل توجهی از صندوق سرمایه‌گذاری، اوراق مشتقه کالایی و... داریم. اخیراً هم از قراردادهای آتی تک سهم رونمایی شد. امیدواریم جامعه بیشتری از سرمایه‌گذاران به سمت بازار سرمایه سوق یابند و نقدینگی سرگردانی که در جامعه ما وجود دارد و به شیوه‌های مختلف تبدیل به دارایی‌های غیرمولد شده، وارد بازار سرمایه شده و در این بازار تبدیل‌داری مولد شود تا رشد و توسعه شرکت‌ها و به تبع آن اهداف عالی نظام اقتصادی کشور برای توسعه و پشتیبانی بخش تولید و خدمات در جامعه محقق گردد. در این رابطه بازار سرمایه جایی است که یک سمت آن، شرکت‌ها و بنگاه‌های تولیدی هستند که دارایی‌های خود را در آن عرضه می‌کنند و سمت دیگر، سرمایه‌گذارانی هستند که در این دارایی‌ها سرمایه‌گذاری می‌کنند. پولی که سرمایه‌گذاران وارد بازار می‌کنند، صرف‌نظر از اینکه به خرید و فروش سهام می‌پردازند، در قالب افزایش سرمایه، انتشار اوراق، عرضه اولیه و... وارد کسب‌وکار بنگاه‌ها می‌شود.

سرمایه‌گذاری در راستای حفظ و ارتقاء ارزش سرمایه‌های جامعه تحت پوشش تأمین اجتماعی در قالب شرکت‌های اجتماعی حوزه بیمه‌شدگان، کارفرمایان و بازنشستگان و مستمری‌بگیران و تأمین بخشی از منابع این سازمان در راستای ارائه خدمات به ذی‌نفعان، از طریق شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شستا) در قالب فعالیت ۹ هلدینگ زیرمجموعه صورت می‌گیرد. هلدینگ صنایع عمومی تأمین به عنوان یکی از هلدینگ‌های زیرمجموعه شستا با فعالیت در حوزه‌های تخصصی تولیدی و اقتصادی کشت و

گفت‌وگو

احسان احمدی

رئیس‌مدیر

حدود هزار و ۵۰۰ نفر در این مجموعه به صورت مستقیم اشتغال و فعالیت دارند. البته این آمار به صورت غیرمستقیم با احتساب پیمانکاران حوزه خدمات، تولید، فروش و خدمات پس از فروش در شرکت‌های زیرمجموعه به حدود ۱۰ هزار نفر می‌رسند.

با توجه به تنوع و گسترده فعالیت شرکت‌های زیرمجموعه هلدینگ صنایع عمومی تأمین، چه سیاست‌های توسعه‌ای برای ارتقای فعالیت‌های حوزه تولید در این مراکز تولیدی دنبال می‌شود؟

در حال حاضر روزه حدود ۶۰۰ تن تولید شیر در مجموعه‌های کشت و صنعت و دامپروری هلدینگ صورت می‌گیرد که مجموع تولید شیر سالانه بیش از ۲۰۰ هزار تن را شامل می‌شود. از حدود چهار سال قبل طرحی در شستا و هلدینگ صنایع عمومی تأمین مبنی بر افزایش تولید شیر خام این شرکت‌ها به یک میلیون تن در سال مصوب شد که با دست یافتن به این رقم، از مقام دوم به رتبه اول تولید شیر در کشور دست خواهیم یافت. برای دستیابی به هدف تولید یک میلیون تنی شیر در سال، چندین پروژه مختلف در سطح کشور تعریف شد و در واقع مقدمات راه‌اندازی ۱۵ پروژه از جمله اخذ مجوز، خرید یادر اختیار گرفتن زمین مورد نیاز در این راستا در دستور کار قرار گرفت. اکنون سه پروژه از این تعداد عملیاتی شده و دام در آنها قرار دارد که منطقه آزاد ماکو در شهر پلدشت با ظرفیت ۳ هزار راسی است که حدود ۲ هزار راس دام در آن حضور دارد که تولید شیر حدودی ۴۰ تن روزانه را محقق کرده است. دامداری دیگر در قالب طرح توسعه در شهرستان گرگان استان همدان با ۷۰ درصد پیشرفت فعال شده که حدود هزار و ۶۰۰ راس دام سنگین را در اختیار دارد. این در حالی است که در حوزه فعالیت دامداری‌ها، پروژه‌های با پیشرفت ۳۰ درصدی امکان انتقال دام را دارند. پروژه دیگری در شهرستان دلفان استان لرستان با پیشرفت بالای ۷۰ درصد فعال بود که روزانه ۲۰ تن تولید شیر را انجام می‌دهد که البته انتقال دام در این دامداری نیز در حال تکمیل است. مورد دیگر را در شهرستان شیروان با پیشرفت ۶۵ درصدی می‌توان نام برد که به دلیل برخی مسائل مانند آب شرب، دامی به این مرکز انتقال داده نشده و این مهم در سال جاری تحقق خواهد یافت. چندین پروژه دیگر در شهرستان‌های کلبر، گرمی و نیر، ملایر و نهاوند در مراحل مختلف پیشرفت و توسعه فعالیت‌های هلدینگ قرار دارند. در این راستا همچنین در شرکت گلدشت اصفهان ظرفیت جدید ۳ هزار راسی برای توسعه این مرکز در نظر گرفته شده که با تحقق آن به ۹ هزار راسی ارتقا خواهد یافت. در شرکت ملارد شیر شهرستان نظرآباد استان البرز نیز توسعه گسترش ظرفیت دام در نظر گرفته شده است. پیش‌بینی ما این است که تا سال ۱۴۰۵ ظرفیت تولید شیر شرکت‌های هلدینگ را به حدود ۵۰۰ هزار تن در سال برسانیم و پس از آن با اجرای پروژه‌های جدید و ترمیم گله ظرفیت یک میلیون تن را تا ۱۰ سال آینده اجرایی کنیم.

همچنین توسعه دانش‌بنیانی در راستای توسعه هلدینگ صنایع عمومی تأمین در این مجموعه‌ها در حال حاضر در سطح منطقه در اختیار داریم که تولید چنین به عنوان یک کار بی‌سابقه در منطقه و تجربه شده در کشورهای پیشرفته در این مجموعه تخم‌گیری صورت گرفته و از لقاح ناشی از آن و اسپرم گاوهای نر، چنین قابل انتقال به رحم گاوهای ضعیف‌تر است. با این فناوری گوساله‌های قوی با ژن مناسب و با تولید شیر خوب تولید و پرورش می‌یابند. در این مجموعه همچنین کار بسیار قوی از نظر علمی انجام شده که مطالعه نژادهای گاوهای قوی داخلی را مورد توجه قرار داده است. برای اولین بار در سال ۱۴۰۲ در کشور نیز موفق به تکثیر گاوهای مقاوم سیستم شددیم و این روش خروجی چهار گوساله را در اختیار مآقرار داد و ما هدف گسترش این مهم با کمک مردم بومی در همان منطقه را دنبال می‌کنیم.

صنایع عمومی تأمین در نظر گرفته شده است. در حال حاضر در مجموعه کشت و صنعت دامپروری فکا در اصفهان پیشرفته‌ترین مجموعه دانش‌بنیانی را در سطح منطقه در اختیار داریم که تولید چنین به عنوان یک کار بی‌سابقه در منطقه و تجربه شده در کشورهای پیشرفته در این مجموعه در حال انجام است. به این صورت که از گاوهای با نژاد برتر تخم‌گیری صورت گرفته و از لقاح ناشی از آن و اسپرم گاوهای نر، چنین قابل انتقال به رحم گاوهای ضعیف‌تر است. با این فناوری گوساله‌های قوی با ژن مناسب و با تولید شیر خوب تولید و پرورش می‌یابند. در این مجموعه همچنین کار بسیار قوی از نظر علمی انجام شده که مطالعه نژادهای گاوهای قوی داخلی را مورد توجه قرار داده است. برای اولین بار در سال ۱۴۰۲ در کشور نیز موفق به تکثیر گاوهای مقاوم سیستم شددیم و این روش خروجی چهار گوساله را در اختیار مآقرار داد و ما هدف گسترش این مهم با کمک مردم بومی در همان منطقه را دنبال می‌کنیم.

در حوزه شرکت‌های فعال در بخش لوازم خانگی نیز اقدامات توسعه‌ای خوبی شکل گرفته است. رشد قابل توجه ۴۰۰ درصدی در بخش محصولات صوتی و تصویری و افزایش ۳۰ درصدی در تولیدات لوازم خانگی در سال ۱۴۰۱ صورت گرفت. میزان تولید ۱۲۵ هزار دستگاه برودتی در قالب یخچال و فریزر سال ۱۴۰۰ در سال گذشته به رقم ۱۵۰ هزار دستگاه رسید و تولید ۵ هزار و ۹۰۰ دستگاه تلویزیون در شرکت پارس الکتریک در سال ۱۴۰۰ به ۱۰ هزار و ۵۹۲ دستگاه در سال ۱۴۰۱ رسید و در بازه زمانی سه ماهه ابتدایی سال جاری تولید بیش از ۷ هزار دستگاه را ثبت کرده که بر اساس برنامه توسعه و رشد تولید تا پایان سال جاری به ۵۵ هزار دستگاه خواهد رسید.

در بخش تولید کارت‌ن نیز در شرکت کارت‌ن البرز رشد ۳۰۰ درصدی تولید را تجربه کردیم. این در حالی است که مجموعه در سال‌های گذشته زیان انباشته حدود ۱۴ میلیارد تومانی را ثبت کرده بود که با رشد تولید سال قبل علاوه بر پوشش این مورد، سودآوری مناسبی برای شرکت محقق شد. این مجموعه در سال قبل به لحاظ توسعه و رشد در سال گذشته یکی از شرکت‌های برتر شستا شناخته شد. انجام تولید محصولات جدید مانند تولید آزمایشی کولر آبی شرکت لوازم خانگی پارس، تولید لباسشویی و مطالعات اولیه تولید ظرفشویی نیز به عنوان اقدامات توسعه‌ای در دستور کار هلدینگ است. پس از حدود ۳۰ سال تولید یخچال فریزر با ظاهر جدید در شرکت لوازم خانگی در سال جاری طراحی و تولید خواهد شد. این موارد را باید بخشی از اقدامات، برنامه‌ها و هدفگذاری‌های هلدینگ برای افزایش سهم تولید و بازار در راستای توسعه به شمار آورد.

با توجه به شعار سال مبنی بر «مهار تورم و رشد تولید» به صورت خاص در بخش رشد تولید چه سیاست‌گذاری صورت گرفته و چه برنامه‌هایی دنبال می‌شود؟

رشد تولید نهادهای دامی را در دستور کار داریم و در این راستا در سال گذشته رشد چهار برابری کشت این نهادهای از سطح زیر کشت ۲۰۰ هکتار به حدود ۸۰۰ هکتار اتفاق افتاد. در واقع افزایش تولید نهادهای دامی در داخل یا در حوزه کشت فراسرزمینی در کشورهایی با اقلیم مناسب و در شرایط هزینه تمام شده پایین محصول مناسب دنبال کنیم. خرید نهادهای دامی از کشورهای تولیدکننده دیگر به جهت افزایش سودآوری شرکت‌ها را نیز در دستور کار داریم. در شرایط عادی حاشیه سود فعالیت‌های حوزه کشت و صنعت و دامپروری پایین‌تر از دیگر فعالیت‌های تولیدی و صنعتی است و البته در حوزه فعالیت و عملکردی زیرمجموعه‌های شستا، هلدینگ صنایع عمومی تأمین رتبه خوبی را در اختیار دارد. باید توجه داشت که نهادهای دامی حدود ۸۵ درصد هزینه تولید را به خود اختصاص داده که با ورود مستقیم این نهادهای امکان کاهش ۱۵ تا ۲۰ درصدی قیمت تمام‌شده شیر وجود دارد. این اقدام می‌تواند زمینه‌پیشرو شدن حوزه فعالیت‌های تخصصی و در مقایسه با دیگر صنایع رتبه خوبی را فراهم کند. با دنبال کردن موضوع توسعه کشت نهادهای دامی در داخل و خارج و پیگیری واردات این مواد، رشد قابل توجه شاخص‌های اقتصادی شرکت‌های فعال هلدینگ در این بخش را شاهد خواهیم بود. این روند امکان جذب سرمایه‌گذاری بیشتر در راستای توسعه و رشد تولید را به دنبال خواهد داشت.

عضو هیأت مدیره و قائم مقام هلدینگ صنایع عمومی تأمین:

بازگشت به تولید و احیای کارگاه‌ها را در دستور کار داریم

صنعت و دامپروری و لوازم خانگی، بخشی از فعالیت گسترده اقتصادی سازمان تأمین اجتماعی عهده‌دار است. به واسطه اهمیت فعالیت‌ها و اقدامات این مجموعه اقتصادی و شرکت‌های تحت مدیریت آن، گفت‌وگوی آتیه‌نوا «مهدی شاملی حاجی آبادی» عضو هیأت مدیره و قائم مقام هلدینگ صنایع عمومی تأمین، حول محورهای شرح شرکت‌های زیرمجموعه، اقدامات، برنامه‌ها و هدفگذاری و رویکرد توسعه محور هلدینگ، برنامه‌های حوزه رشد بر اساس شعار سال و دیگر موضوعات مهم مرتبط با اقدامات این مجموعه اقتصادی می‌خوانید.

در راستای فعالیت شرکت زیرمجموعه هلدینگ چه مشکلات و چالش‌هایی در بخش تولید وجود دارد و چه رویکردی برای رفع این چالش‌ها دنبال می‌شود؟

در حوزه کشت و صنعت و دامپروری با توجه به قیمت مصوبی که بر اساس ورودی مواد اولیه دامداری‌ها تعیین شده، مشکلاتی وجود دارد؛ از جمله اینکه ۴۰ تا ۵۰ درصد نهادهای مواد اولیه ورودی به شرکت‌ها توسط وزارت جهاد کشاورزی تأمین و مابقی باید در بازار آزاد با قیمت بالاتر تهیه شود. دامداری‌های کشور به صورت کلی با این مسأله مواجه هستند که تناقض بین قیمت مصوب شیر و تغییر قیمتی مواد اولیه ورودی جهت تولید را به وجود می‌آورد. تأمین مالی البته در اجرای پروژه‌ها موضوع اساسی است که باید در قالب تسهیلات تبصره (۱۸) به شرکت‌ها اختصاص داده شود. در این چارچوب منابعی برای استفاده در حوزه‌های اولویت‌دار کشور پیش‌بینی شد که این تسهیلات همچنان در پایان سه ماهه ابتدایی سال جاری این بودجه به بانک‌ها ابلاغ نشده است. بخشی از پروژه‌های بخش کشت و صنعت و دامپروری برای بهره‌مندی از منابع این تبصره به پیشرفت‌های بین ۳۰ تا ۷۰ درصدی معطل ابلاغ تبصره (۱۸) و دریافت تسهیلات هستند. در سال گذشته در بخش لوازم خانگی، به‌ویژه در تولید یخچال و فریزر نیز بین ۴۰ تا ۶۰ درصد مواد اولیه تولید که از شرکت‌های دولتی تهیه می‌شود، افزایش قیمت داشته‌اند و این نوسان قیمتی در مواد اولیه، تناسب بار شد ۱۰ درصدی قیمت فروش محصولات تولیدی ندارد. شرکت لوازم خانگی ما سال ۱۴۰۱ بالغ بر ۸۰۰ میلیارد تومان فروش و سود خالص حدود ۵ میلیارد تومانی را به ثبت رسانده و این به واسطه کامل نبودن نزحیره قیمت‌گذاری است. فروش محصول با قیمت ثابت در طول سال باید منوط به تثبیت قیمت ورودی‌های مواد اولیه شرکت‌ها برای تولید باشد.

بازگشت به تولید یکی از اقدامات مثبت در حوزه رشد تولید محسوب می‌شود. در راستای بازگشت کارگاه‌های تولیدی را کد یا نیمه‌فعال به چرخه تولید، چه اقداماتی تدارک دیده شده و چه رویکردی برنامه‌ریزی شده است؟

شرکت لوله‌سازی عالم‌آرا به عنوان یکی از شرکت‌های زیرمجموعه هلدینگ صنایع عمومی تأمین به دلایل مختلف در طول سال‌ها توقف تولید را تجربه کرده است. این شرکت تولید لوله‌های (GRP) برای آبرسانی در شبکه‌های آب کشور را بر عهده داشت. با انجام اقداماتی در راستای راه‌اندازی مجدد شرکت در سال ۱۴۰۱، با همت مدیران جوان و جهادی شرکت مذکور در سال جاری احیا و خط تولید آن آغاز به کار کرد. شرکت دیگری در کرمانشاه با نام کاغذ غرب به دنبال جلسات متعدد با مدیران دستگاه‌های اجرایی این استان، پس از تعطیلی ۳۰ ساله و تشخیص عدم فعالیت در حوزه اشاره شده، با تغییر کاربری در قالب مجموعه دامداری و دامپروری فعالیت خود را در سال جاری آغاز خواهد کرد. این شرکت در سال‌های گذشته بابت رد دیون دولت به سازمان تأمین اجتماعی واگذار شد که در گام ابتدایی، سال گذشته در ۲۰ هکتار زمین در اختیار این مجموعه، کشت و صنعت را آغاز و دامپروری را در سال ۱۴۰۲ با کمک مسئولان استانی ایجاد خواهیم کرد.

در حوزه مسئولیت اجتماعی چه اقدامات و فعالیت‌هایی در هلدینگ و شرکت‌های زیرمجموعه طرح، تدوین و اجرایی شده است؟

فعالیت در حوزه مسئولیت اجتماعی در این مجموعه اقتصادی و تولیدی در مورد توسعه ویژه است. دعوت از جوانان مناطقی که دامداری‌های مادر حال فعالیت است برای کسب آموزش‌های مختلف تخصصی و در صورت علاقه‌مندی آنان، جذب در این شرکت‌ها از جمله امورات مربوط حوزه مسئولیت اجتماعی به شمار می‌رود. به عبارتی در پروژه‌ها از افراد بومی مناطق بهره‌مند شده‌ایم. با راه‌اندازی پروژه‌های تولیدی در حوزه مناطق محروم، امکان به کارگیری حدود ۲۰۰ نفر از افراد دارای تحصیلات دانشگاهی و حتی با سطح تحصیلات پایین‌تر به عنوان تکنسین‌های کشاورزی و دامپزشک و نیروی کار معمولی وجود دارد. همچنین در حوزه آموزش نیروی انسانی مورد نیاز برای فعالیت در شرکت‌های زیرمجموعه برای افراد متقاضی فعالیت‌های را در دستور کار داریم. در این راستا با جذب افراد از مناطق محروم و تدوین دوره‌های آموزشی در شرکت‌های اصلی، چرخه تربیت نیروی کار ماهر و متخصص برای فعالیت در شرکت‌های فعال در همان مناطق انجام می‌دهیم.